

Nieuwsbrief KBO Capelle aan den IJssel

jaargang 1 nr. 6

Beste KBO-leden

september 2026

U heeft twee keer geen Nieuwsbrief aangetroffen in het Magazine. Dat was geen vergissing van de drukker, maar we hebben daarvoor gekozen om zuinig te zijn. Maar zoals u ziet ontvangt hem nu weer, nummer 6 van deze jaargang 1 en er staat weer heel wat op het programma!

Op blad 1 vindt u een aantal aankondigingen van activiteiten. De eerste zijn al op relatief korte termijn. Op 22 september gaan we met de auto naar Boskoop waar Vander Klooster Mode een heel dagprogramma voor ons heeft samengesteld. U krijgt een modeshow met voor ons draagbare en betaalbare kleding, een lunch en uiteraard kunt u ook zelf kleding passen en aanschaffen. Natuurlijk besluit de dag met een advocaatje met slagroom. Vander Klooster organiseert dit twee keer per jaar voor ons en het is altijd bijzonder geslaagd. Twee dagen later -namelijk op donderdagmiddag 24 september- gaan we met de Waterbus naar Dordrecht voor een bezoek aan het museum Hof van Nederland. Deze beide activiteiten combineren we met KBO Zuidplas. Verder vindt u hieronder ook de uitnodiging en agenda voor de ALV 2026 op 12 november. De laatste jaren is de opkomst bij deze vergadering uiterst minimaal en daarom kiezen we ervoor de vergaderstukken alleen toe te sturen naar leden die daarom vragen. Hiermee voorkomen we een hoop verspilling. We hopen echter dat heel wat van u deze vergadering zullen bijwonen. Ten slotte zal Cindy Schmidt op 29 oktober ons een middag actief bezig gaan houden met wat muziek doet met ons brein. Ze was op 30 april ook onze gast met een verwant onderwerp en enkele KBO'ers uit Capelle waren daar ook. Het was bijzonder geslaagd, dus komt u vooral als u een geanimeerde middag wil met gelijkgestemden!

Agenda

Dinsdag 22 september: Modedag bij Vander Klooster Mode in Boskoop samen met KBO Zuidplas. Vertrek om 9:30u met privéauto's vanaf de St. Paulus Bekerijng. Kosten voor het geheel verzorgde dagprogramma inclusief reiskosten € 11,-, te betalen bij instappen.

Donderdagmiddag 24 september: Samen met KBO'ers van KBO Zuidplas per Waterbus naar Dordrecht, koffie met gebak aan de kade en dan te voet naar het museum Hof van Nederland (10 minuten wandelen). Houders van de Museumjaarkaart of de Vriendenloterij VIP pas hebben gratis entree. Vertrek bij de St. Paulus Bekerijng Merellaan om 12:30u. De waterbus betalen met de OV kaart of uw pinpas. We zijn weer terug om ca. 18:00u.

Donderdagmiddag 29 oktober: Workshop Ritme in het brein, door Cindy Schmidt in de St. Josephkerk Kerklaan 20 in Nieuwerkerk, samen met de KBO Zuidplas. Inloop 13:30u, aanvang 14:00u. Voor leden gratis toegang, introducees € 2,- p.p.

Donderdagmiddag 12 november: Algemene Leden Vergadering van de KBO afdeling Capelle aan den IJssel in de kerk St. Paulus Bekerijng, aanvang 15:00u en inloop 14:30u. Agendapunten zijn het wel en wee van de afdeling, de Rekening en Verantwoording over 2025, de begroting 2027, de bestuurssamenstelling en wat verder ter tafel komt. Na afloop een gezellig drankje met een nootje.

Aanmelden voor bijeenkomsten en activiteiten bij George Henkens, tel 0621855804 of per mail secretaris@kbocapelleaandenijssel.nl

Adres van de kerk St. Paulus Bekerijng: Merellaan 350

Activiteiten waar we naar toe moeten rijden, zoals naar Boskoop of de Stormpolder doen we met eigen auto's. Graag horen we bij aanmelden of u beschikt over een auto en bereid bent anderen mee te nemen, de benzinekosten worden vergoed.

Als u nu één naam moet noemen die u in Rotterdam veel tegenkomt dan denkt u misschien eerst aan Erasmus. Maar dan is dat toch niet het juiste antwoord. De naam die veruit het meest voorkomt is Laurentius of wat moderner Laurens. De Laurenskerk, Laurens de zorginstelling, Laurentius de begraafplaats, de studentenvereniging, het Laurensfonds een groot goede doelen fonds, het Laurenscollege, ze dragen allemaal de naam van Laurentius. Sommige websites doen het voorkomen dat deze naamgeving verband houdt met de patroonheilige van ons bisdom, maar ons bisdom Rotterdam is pas 70 jaar oud. De Laurenskerk heet al eeuwen Laurenskerk dus ver voordat het bisdom werd opgericht. Ik wilde dus wel eens weten waarom Laurens zo verweven is met de stad Rotterdam. Dat kostte me heel wat meer moeite dan ik had gedacht. Na het lezen van veel teksten heb ik het volgende samengesteld, ik weet niet 100% zeker of ik het goed heb, maar ik vind het wel een sluitend verhaal.

H. Laurentius op bidprentje van bisdom Rotterdam 1959 met rooster en de eerste kathedraal

We moeten bedenken dat Laurentius een heilige was die leefde van 225 tot 258. Dus in de tijd van het hele vroege Christendom. Het noordelijke deel van Nederland werd pas rond 700 gekerstend door Willibrordus en Bonifatius. In de zuidelijke lage landen was Servatius al omstreeks 350 actief.

Laurentius was een diaken van Paus Sixtus II en belast met de zorg voor de heilige boeken en was hij als diaken vooral bezig met 'goed doen'; voedsel en hulpgoederen geven aan de armen in de achterbuurten van Rome. Een jaar voor Laurentius' dood, ontnemt keizer Valerianus I de christenen niet alleen het recht van vergadering, maar sluit hij ook hun godshuizen en verbiedt ze de eigen begraafplaatsen te gebruiken. In 258 draagt paus Sixtus II, tegen de keizerlijke wet in, toch de H. Mis op in de catacomben van Pretextatus. Sixtus wordt verraden en op 6 augustus, samen met vier van de zeven diakens, ter dood gebracht. Laurentius wordt wel gevangengenomen, maar niet meteen ter dood gebracht. Keizer Valerianus eist van hem dat hij eerst alle rijkdommen van de Kerk, de kostbare gouden en zilveren vaten en ook de heilige boeken die onder zijn hoede zijn gesteld, aan hem overhandigt.

Omdat de keizer weet dat Laurentius als diaken weldoende is rondgegaan tussen de arme christenen, concludeert hij daaruit dat Laurentius veel geld en goederen tot zijn beschikking moet hebben. Als Laurentius verlof vraagt

om het gevraagde op te halen, besteedt hij zijn tijd nuttig door alles wat er is aan de armen uit te delen. Als hij met lege handen, maar met een grote groep arme mensen terugkeert bij zijn rechters verklaart hij, wijzend op de stoet van mensen: "Zie daar de schatten van de Kerk." Hiermee wilde hij de keizer laten zien dat het in essentie niet om financiële mogelijkheden gaat.

De keizer was woedend en Laurentius werd gefolterd. Volgens de legende werd hij, toen de brute folteringen hem mentaal niet braken, op een ijzeren rooster boven een vuur gelegd om hem levend te verbranden. Na enkele minuten zou de heilige schertsend hebben geroepen: 'Ik ben gaar aan deze kant. Draai me maar om en daarna kun je me opeten.' Mogelijk is hij tijdens deze foltering gestorven, maar waarschijnlijker is het dat hij ten slotte onthoofd is. De relikwie van zijn hoofd, dat nog los bewaard wordt, wijst daarop. Laurentius wordt heel vaak met een rooster in zijn hand afgebeeld, zo ook hierboven. De tempel van Antoninus en Faustina op het Forum Romanum is, ten tijde van de bloei van het christendom, als kerk toegewezen en naar hem vernoemd. In deze tempel is Laurentius vermoord.

Zijn naamdag wordt gevierd op de datum van zijn vermoedelijke sterfdag, 10 augustus.

Hij is de icoon van het 'helpen van mensen die geen helpers hebben'. Hij wordt vereerd als patroon van bibliothecarissen en boekhouders en is patroon van allen die met vuur werken zoals koks, pastei- en banketbakkers, kolenbranders en brandweerlieden.

Omstreeks 1300 wanneer Rotterdam niet meer is dan een drassig stuk land met een handvol huizen rondom een dam, staat er al een kerkje op de plek waar nu de Laurenskerk staat (het witte cirkeltje op de kaart). Er zijn aanwijzingen dat op die plek al in het jaar 1000 een kerkje zou hebben gestaan, maar dat zijn geen harde feiten. Op het kerkplein stond de eenvoudige parochiekerk, toegewijd aan de martelaar Sint Laurens. Op de hierbij geplaatste zogenaamde reconstructietekening heeft men Rotterdam getekend zoals men meent dat het er omstreeks 1350 uit moet hebben gezien. De rivier is hier goed te zien en ook de dam die daarin werd gebouwd, nu de Hoogstraat.

Voor Sint Laurens hebben de Rotterdammers naar het schijnt steeds een grote verering gekoesterd. Overigens is de parochiekerk en later ook de Groote Kerk tevens aan Maria Magdalena gewijd geweest. Maar Sint Laurens stond toch bovenaan, of, zoals de oude kroniekschrijver het zegt: *"Laurens gaf doenmaels den naam aan kerk, aan kermis (jaarmarkt), aen poorten en toornen. Men hoorde bij ouds niet anders noemen als sint Laurenskerk, sint Laurenskerk-straat, sint Laurens-toorn, sint Laurenspoort ende soo voorts"*.

De kleine nederzetting aan de Rotte met zo'n 1200 huizen, groeit en bloeit en deze kerk is al snel te klein. Rondom Rotterdam hebben andere steden grote kerktorens, zoals in Dordrecht, Schiedam en in Delft hebben ze zelfs 2 torens! Rotterdam wil meetellen en in 1449 wordt besloten tot de bouw van een nieuwe

grote kerk met een indrukwekkende toren. De kerk krijgt uiteraard de naam van de parochie Laurentius, want het is een Rooms Katholieke kerk. De reformatie heeft dan nog niet plaatsgevonden.

De Laurenskerk is gebouwd door en voor de stad Rotterdam. Het stadsbestuur eist van nieuwe inwoners dat zij 3000 bakstenen voor de bouw van de kerk afdragen. Men zegt dat hier de uitdrukking vandaan komt: "een steentje bijdragen". De toren staat in het begin nog los van de kerk, omdat er tussen de toren en de kerk nog een watertje stroomt.

In 1461 verleent het hoogheemraadschap van Schieland toestemming voor het dempen van de Slikvaart, waarna de kerk en de toren op elkaar aangesloten worden. Rond augustus 1465 wordt een deel van de kerk, het schip, ingewijd en in gebruik genomen. In 1505 is de bouw zover gevorderd dat ter hoogte van de overgang tussen de tweede en derde geleding twee luidklokken opgehangen kunnen worden. Eén daarvan is een oude klok, namelijk de Laurenciusklok, gegoten in 1461. Deze is 1,70m in omvang en weegt bijna 3000 kilo. In 1525 is de bouw van de Laurenskerk gereed.

In die tijd rommelde het al flink in de Rooms Katholieke kerk. Er was van alles mis en de aartsbisschop van de Lage Landen stelde daar een onderzoek naar in. Uit dat onderzoek blijkt dat in de Sint Laurensparochie maar één pastoor is die wel 5000 communicanten heeft. De onderzoeker doet de aanbeveling dat die pastoor assistentie moet krijgen. Kleine dorpen in de omgeving van Rotterdam hebben ook één pastoor op

soms maar 20 communicanten. De parochie was zeker in vergelijking met andere parochies zeer bloeiend. Dan komt de Reformatie in 1572, hetgeen betekent dat ook de Laurenskerk wordt ontdaan van alle roomsche luister en voldoet aan de sobere eisen van de Reformatie. De pastoor, Hubertus Duifhuis vlucht naar Utrecht naar de Sint Jacob. Hij wil beslist binnen de katholieke kerk blijven, maar voelt wel mee met de onvrede. Maar hij zit meer op de lijn van Erasmus en vindt dat je de kerk van binnenuit moet veranderen. Uiteindelijk zal hij ook predikant worden in de enige kerk die dan nog wordt toegestaan, de Gereformeerde kerk.

St. Laurenskerk met spits

In 1621 wordt de toren voorzien van een sierlijke spitse houten bekroning, die het door houtrot niet lang volhoudt. Al in 1646 wordt die verwijderd. Men besluit verder maar af te zien van hout en kiest voor een nieuwe stenen bekroning. In 1650 dreigt de toren om te vallen vanwege deze zware stenen bekroning. Tijdens een avonddienst waait een zuidwesterstorm en er vallen stukken steen en kalk naar beneden. De Rotterdamse meester metselaar Claes Persoons laat lange palen heien naast de fundering van de toren. Door liggende balken in de voet van de toren te plaatsen en met houten wiggen vast te zetten, wordt de toren teruggekrikt. De Persoonskade en Persoonshaven zijn uit dankbaarheid naar deze knappe bouwer genoemd. De verdikking aan de voet van de

toren is een gevolg van deze hersteloperatie, eronder zit de door Persoons gemaakte constructie. Wat mij opviel dat, als je je verdiept in de vele stukken die op internet zijn te vinden over Rotterdam en Laurens of Laurentius, de gemeente zelf nergens melding maakt dat Laurentius de patroonheilige is van de stad, terwijl dat overal elders wel zo wordt gesteld. Een beetje logisch is het wel, de Reformatie is al meer dan 500 jaar geleden en sindsdien is de Laurenskerk een protestante kerk en Rotterdam is ook al vanaf die tijd een stad waar het katholicisme naar de achtergrond is geduwd. Dat desondanks Laurentius zo verweven is met Rotterdam vind ik dan wel een mooi wonderdje.

In 1956 werd het bisdom Rotterdam opgericht als afsplitsing van het bisdom Haarlem. Dat was onbestuurbaar groot geworden. Als patroonheilige van dit bisdom, wat bisdom Rotterdam werd genoemd, koos men uiteraard de heilige die al sedert de middeleeuwen aan deze stad was verbonden: Laurentius. Als kathedraal werd gekozen voor de H. Ignatiuskerk aan de Westzeedijk, die toen werd omgedoopt tot HH Laurentius en Ignatiuskerk. Aan het Koningin Emmaplein, om de hoek werd het bisdomkantoor of bisschoppelijk paleis gevestigd. In 1967 werd deze kerk gesloopt en werd de Eendrachtserk aan de Eendrachtsweg de nieuwe parochiekerk van de wijk.

Als nieuwe kathedraal werd uitgekozen de kerk aan de Mathenesserlaan, de H. Elisabethkerk, die werd voortaan genoemd: HH Laurentius- en Elisabethkathedraal. En dat is nog steeds de kathedraal van het bisdom. In deze kathedraal staat een betrekkelijk klein beeld van Laurentius. Het is maar 17cm hoog.

Van dit beeldje zijn nu 2 replica's gemaakt die wat groter zijn, namelijk 30cm. Beide beeldjes gaan een rondreis maken langs alle kerken van het bisdom. Omdat het bisdom is opgedeeld in twee vicariaten bezoekt elk beeld één vicariaat. Er is een vicariaat Den Haag waar het noordelijke deel Zuid Holland bij hoort en het vicariaat Rotterdam waar het zuidelijke deel - en daarmee ook de St Christoffelparochie- toe behoort. Op 24 september komt het beeld naar de St. Paulus Beking!

Dit was voor mij genoeg aanleiding eens wat meer uit te zoeken over deze Laurentius en hoe het verband is ontstaan tussen hem en Rotterdam.

Beeldje van de H. Laurentius in de kathedraal